

**ЯК ПІДПРИЄМЦЮ ПРИПИНИТИ ГОСПОДАРСЬКУ
ДІЯЛЬНІСТЬ: РЕАЛІЇ – 2017
(частина 4)**

Закриття підприємницького рахунку в банку

ФОП зобов'язані повідомляти про свій статус банки та інші фінансові установи, в яких такі особи відкривають рахунки (п. 69.7 ПКУ).

Аби закрити поточний рахунок, ФОП слід подати до банку **складену у довільній формі заяву**, що має містити такі **обов'язкові реквізити**, як:

- найменування банку;
- прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки власника рахунку;
- номер рахунку, який закривається;
- дату складання заяви.

Заява про закриття поточного рахунку ФОП підписується власником рахунку або уповноваженою ним особою. Якщо у ФОП є печатка, також потрібно проставити її відбиток.

Окрім того, заява про закриття поточного рахунку може подаватися банку в електронній формі засобами програмно-технічного комплексу «клієнт-банк», «клієнт-Інтернет-банк» тощо, якщо це передбачено договором банківського рахунку. У цьому випадку заява про закриття поточного рахунку має містити ЕЦП.

Відповідний порядок передбачений п. 20.5 глави 2 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492.

Строки, в які ФОП, що припинив діяльність, має закрити рахунок у банку, законодавством не встановлені. Однак логічно зробити це відразу після того, як запис про припинення підприємницької діяльності буде внесено до ЄДР.

Сплатити зобов'язання з податків та ЄСВ за останні звітні періоди можна буде в касі банку.

Водночас відзначимо: навіть якщо ФОП після припинення діяльності не звернеться до банку із заявою про закриття підприємницького рахунку, про це потурбуються контролери. Адже пп. 7 п. 11.22 р. XI Порядку № 1588 передбачено: якщо після припинення підприємницької діяльності ФОП залишились незакритими його рахунки у фінансових установах (крім рахунків, відкритих для зарахування коштів на вимогу фізичних осіб), контролюючий орган доводить до відома цих установ таку інформацію, повідомляє дату та номер відповідного запису в ЄДР, а також дату зняття з обліку платника податків у контролюючому органі.

Що ще варто взяти до уваги

1. Якщо ФОП є платником ПДВ, до контролюючого органу за місцем перебування на обліку слід подати **заяву про анулювання реєстрації платника ПДВ** за формою № 3-ПДВ (додаток 3 до Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженого наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. № 1130, *далі* – Положення № 1130). Підставою для анулювання платником ПДВ в такому випадку буде пп. «б» п. 184.1 ПКУ.

Таку заяву платники ПДВ, які уклали з відповідним контролюючим органом договір про визнання електронних документів, можуть подати засобами електронного зв'язку в електронній формі (звісно ж, скріплену ЕЦП) (п. 5.3 р. V Положення № 1130).

Проблемним на практиці є питання, коли таку заяву потрібно подавати: до чи після звернення до держреєстратора. На жаль, ані ПКУ, ані Положення № 1130 відповіді на це питання не дають. З одного боку, логічно було б звернутися до контролерів з заявою до припинення діяльності підприємницької діяльності: адже юридичні особи подають заяву за формою № 3-ПДВ після затвердження ліквідаційного балансу (до цього моменту звітність за останній податковий період вже має бути подана, згідно з ч. 1 ст. 11 Цивільного кодексу України), але ДО моменту реєстрації припинення діяльності юрособи в ЄДР). Однак з іншої сторони - анулювання реєстрації платником ПДВ здійснюється після проведення розрахунків із бюджетом. А до моменту внесення до ЄДР запису про припинення діяльності ФОП ще навіть не буде подана звітність за останній звітний період..

Письмових роз'яснень контролерів з цього питання немає. В усному ж порядку фахівці ДФС радять звертатися за консультацією до податківців за основним місцем обліку.

Врешті, навіть якщо всупереч побажанням контролерів взагалі не подати заяву про анулювання реєстрації платника ПДВ, фіскалі отримають інформацію про припинення діяльності ФОП від держреєстратора та самостійно приймуть рішення про анулювання реєстрації (пп. 1 п. 5 р. V Положення № 1130). Щоправда, це може бути якщо не офіційною підставою, то додатковим аргументом для проведення перевірки..

2. Якщо ФОП застосовував РРО, до контролюючого органу за місцем реєстрації РРО необхідно подати **заяву про скасування реєстрації реєстратора розрахункових операцій** за формою № 4-РРО (додаток 4 до Порядку реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), затвердженого наказом Мінфіну від 14.06.2016 р. № 547, *далі* – Порядок реєстрація та застосування РРО).

Перед скасуванням реєстрації РРО його необхідно розпломбувати в центрі сервісного обслуговування, з яким суб'єктом господарювання укладено договір про технічне обслуговування та ремонт РРО.

Разом із заявою про скасування реєстрації суб'єкт господарювання надає довідку центру сервісного обслуговування про розпломбування РРО та повертає контролюючому органу реєстраційне посвідчення (п.п. 1-3 глави 4 р. II Порядку реєстрація та застосування РРО).

Одночасно зі скасуванням РРО здійснюється скасування і книги обліку розрахункових операцій на РРО (п. 1 глави 3 р. II Порядку реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій, затвердженого наказом Міністерства фінансів від 14.06.2016 р. № 547, *далі* - Порядок реєстрації та ведення РК, КОРО). Тобто у разі подання заяви за формою № 4-РРО, додатково подавати заяву про скасування реєстрації книги обліку розрахункових операцій за формою № 2-КОРО (додаток 4 до Порядку реєстрації та ведення РК, КОРО) не потрібно.

Своєю чергою, **скасування розрахункової книжки здійснюється одночасно зі скасуванням реєстрації книги обліку розрахункових операцій** на окрему господарську одиницю або на РРО (п. 9 глави 1 р. III Порядку реєстрації та ведення РК, КОРО).

3. Якщо ФОП використовував ЕЦП, слід подати **заяву про зміну статусу посиленого сертифіката відкритого ключа** (форма останньої знаходиться на веб-сайті Акредитованого центру сертифікації ключів Інформаційно-довідкового департаменту ДФС (*далі* – АЦСК ІДД) www.acskidd.gov.ua в розділі «Блокування, поновлення, скасування сертифікатів»: <http://www.acskidd.gov.ua/download/regdocs/cbu/cancel.zip>).

Скасування посиленого сертифіката можна також здійснити у телефонному режимі. Заява в усній формі подається заявником (підписувачем) до АЦСК ІДД засобами телефонного зв'язку за номером (044) 284-00-10. При цьому заявник повинен повідомити адміністратору реєстрації наступну інформацію:

- ідентифікаційні дані власника сертифіката;
- ключову фразу голосової автентифікації.

Заява про зміну статусу посиленого сертифіката відкритого ключа подається **до АЦСК ІДД або до відокремленого пункту реєстрації користувачів** за встановленою формою та засвідчується власноручним підписом заявника (підписувача).

Відповідне роз'яснення фахівців ДФСУ розміщено в підкатегорії 401.01 системи «ЗІР» (відповідь на запитання: «*Де можна отримати форми заяв для блокування, скасування та поновлення посиленого сертифіката відкритого ключа?*»).

4. Якщо ФОП провадив діяльність з виробництва або торгівлі алкогольними напоями та/або тютюновими виробами, у разі припинення господарської діяльності контролерам слід подати **заяву про анулювання** відповідних ліцензій (складену у довільній формі).

Водночас бланки ліцензій на виробництво, оптову та роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами при їх анулюванні **повертати не потрібно**. Про це ідеться в роз'ясненні податківців, розміщеному в підкатегорії 115.05 системи «ЗІР» (відповідь на запитання «*Чи передбачено повернення СГ бланків ліцензій на виробництво, оптову та роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами до органу ліцензування після закінчення терміну їх дії, а також при їх анулюванні?*»).

Вікторія ТУМАНОВА, юрист

Інформація підготовлена за підтримки Кричун П.М.
та консалтингової компанії [TCG CONSULTING](#)
(власники видання «Справжня Бухгалтерська Газета»
та сайту [buhgazeta.com.ua](#))